

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, "Gledališka stolba".

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

Dogodki na Hrvatskem.

Dolgo že nesmo dobili nobene vesele novice iz sosedne nam Hrvatske. In če bi se sedaj na jedne strani smeli radovati na krasnej svečanosti, ki bode v 8. in 9. dan prihodnjega meseca združila toliko rodoljubov, toliko odličnjakov in razumnikov v hrvatsko stolico, nas na druge strani dogodki v zboru hrvatskem navdajajo z nevoljo in z žalostjo, in vsakdo povprašuje in ugiba, kakšen bode konec vedno bolj zaozljane nenanaravnemu položaju.

O zboru hrvatskem se sedaj niti več govoriti ne more. Trmoglavina narodna stranka, to je vladni kimovci hrvatski, so stvar srečno tako poosttrili, da je vsa opozicija ostavila zbornico in da niti nezavisna narodna stranka niti stranka prava — torej večina naroda hrvatskega — ni več zastopana.

Pristaši vlade dosegli so, po čemer so hrepeneli. Odstranili so vso opozicijo in ni se jim bati sedaj niti najmanjšega ugovora, vse pojde gladko, kakor bi mazal, in žalostna slava, da tacega parlamenta, kakeršen je sedaj v Zagrebu, na vsem svetu ni, jim je gotova, ako se sploh še o hrvatskem parlamentu govoriti more. Prvi čin, s katerim

je narodna vladna stranka pokazala svojo strast in zagrizenost, bil je predlog, da se opravični red postroji, to pa v takej meri, da je ni zbornice v Evropi, ki bi imela tako drakoničen hišen red. To ni več poslovnik za svobodno voljene narodne zastopnike, ampak to se čita kakor kak kazenski zakonik iz srednjega veka in čudom se čudimo, da je kaj takega možno koncem prosvetljenega devetnajstega stoletja.

Parlamentarizem je v Zagrebu „ad absurdum“ dognan, kajti nikomur ni dovoljeno kritikovati večine in ko bi črnil le besedico, ki neizprosno predsedniku Mirku Hrvatu ni po godu, takoj ustavi se mu govor, kajti Hrvat se ne obnaša kot predsednik, ampak kakor je dr. Mazura prav dobro opomnil, kakor diktator. On ne kaže objektivnosti ali hladnokrvnosti, ampak skrajno strast, katero bode sedaj, ko mu je po Lončaričevem predlogu izročena neomejena oblast, kazal pri vsakej priliki in nasproti vsacemu članu opozicije, ko bi se slednja kdaj povrnila v zbornico, česar se pa v tem zasedanju ni nadejati.

Dr. Mazura je namreč včeraj koncem svojega govora oddal naslednjo izjavo:

„Ker 25 okrajev nema svojih zastopnikov v zboru, ni zbor več sklepčen. To me potrjuje v mnenji, da se je zopet nastopil pot, kateri se nikakor ne strinja niti z mojim prepričanjem niti z opravičnim redom. Ker sem tacega mnenja, da se tako dolgo ne morejo sklepati zakoni, dokler deželni zbor ni polnoštevilčen, dovolite mi, častita gospoda, da svoj predlog umaknem in v imenu svojih somišljenikov povem, da se tako dolgo ne bomo udeleževali pri obravnavah te zbornice, dokler ne bode zbor polnoštevilčen.“

Nezavisna narodna stranka je po teh besedah ostavila dvorano in ker izključeni Starčevičevci ne smejo v zbor, tudi nezavisne narodne stranke ne bode nazaj, ker zbor ne more biti polnoštevilčen.

Kakor ni bilo drugače pričakovati, zboru tudi ta korak ni spravil iz ravnotežja in predsednik je hitel zatrditi, da so sklepi pravovelnostni in da ne more dopuščati nobene kritike. Deželni zbor je sklepčen tudi brez 15 izključenih in brez onih poslancev, ki so prostovoljno ostavili dvorano.

Gospodje so tudi vsi trdno prepričani, da je vse to res in za torej bodo in „camera caritatis“ vsprejeli najboljšo — svojo addresso, ki ima pa za nas tako malo zanimanja, tako malo važnosti, kakor vsa narodna stranka sama.

Rusko ladjevje v Črnem morji.

Zadnji čas zvršilo se je nekaj ob Črnem morji, kar je občo pazljivost obrnilo ná-se in to je bilo, da so Rusi v pristanišči Nikolajevljem in Sebastopolskem slovesno utesali za tri ladje oklopnice prve vrste. V Nikolajevljem pristanišči šlo je slaviti pričetek ladje oklopnice, ki bode imenovana „Katarina“, to slavnost je vodil glavni admiral, veliki knez Aleksej, spremljan od pomorskega ministra; v pristanišči Sebastopolskem pa so slavili dve novi ladji oklopnici rekše „Sinope“ in „Česme“. Vse kar se je tu pri teh slavnostih vršilo, pričalo je, da je ruska vlada temu dogodku pripisovala nenavaden pomen in velikega kneza nagovor je tudi potrdil to. Vera v bodočnost Rusije — to je bilo jedro knežjega govora — oživila je v novem ladjevju na Črnem morji.

Kakor znano, bilo je določeno s Pariško pogodbo z leta 1856, da je Črno morje nevtravno; Rusija in Turčija smeli ste le vsaka po šest manjših vojskih ladij v njem imeti za policijske svrhe. Toda 1870. leta izjavila je Rusija, da noče imeti več vezanih rok in konferencija v Londonu je na to leta 1871. nekoliko premenila prejšnja določila. Morske ožine so se za vojske ladje zatvorile vsem državam in Turčiji se je dalo na izvoljo, če hoče pot odpirati ladjevju prijateljskih držav, kadar se vpraša po neokrnosti traktata s 1856. leta. Dosedaj Rusija ni uporabljala nove prostosti. Imela je sicer tri „popovke“ (tako imenovane po svojem graditelji Popovu) v Črnem morji, a njih izdelovanje bilo je popolnem napačno. V zadnji turški vojni bila je Rusija na Črnem morji skoro brez obrambe; Turčija pa je tam imela pripravljene tri velike vojske ladje, se ve da so le-te bile v tako slabem stanju, da neso mogle započeti nič besede vrednega. Za poznejše čase pa si Rusija očitno hoče utrditi svoje torišče na Črnem morji, in če bi prišlo do velikega spora v orijentu, potem bi Rusija gotovo

LISTEK.

Gianettino l'Inglèse.

(Nemški spisal Fran pl. Gaudy, poslovenil I. P.)

Ko je v aprilu 1813. l. pri Ferari, in kmalu potem prve dni maja pri Macerati pretepel avstrijski general Bianchi kralja Murata, razkropila se je na vse strani v naglici nabrana neapolitanska vojska. Večina pometala je orožje, in potegnili je v divjem begu po cestah, ki peljejo čez Apenine in Abruco, v svojo domovino. Kar jih je pa zaostalo, našli so soteske že zasedene od sovražnika, ter so se potem klatili v večjih in manjših oddelkih po deželi, in premenili so se iz slabih vojakov v izvrstne roparje. Ceste še neso bile nikdar manj varne, in mnogobrojni oddelki Avstrijcev, ki so vedno križali po deželi, mogli so le deloma zadrževati roparstvo, kajti razbojniki znali so se umakniti zasledovalcem, ker so bolj poznali kraje, poleg tega so jih pa še prikrivali in varovali kmetje, ki so videli v maščevalcih samo tuje usiljenje.

Ob tistem času premikal se je počasi visoko naložen popotni voz čez apeninski greben po cest

iz Bologne v Florenco. V vseh umazanih vaseh, ki so razstresene poleg gorske ceste, prihajali so prebivalci na prag in s topo radovednostjo strmo in neumno gledali na mimoidoče, na štiri dobro oborožene strelce, katere so za varstvo najeli potniki v Bologni, ki so pa zdaj, vodeč svoje konje za uzde, težko lezli v visokih škornjih po strmih klanecih, na težek voz s kovčgom in torbo, z zamorcem in hišino na kozlu, na pet upehanih konj, ki vkljub močnemu udrihanju z bičem voznika, neso mogli zmagovati težkega voza, in so zato morali pri vsakem klanci pripreči nekaj belkastih volov, katere tu že drže pripravljene za priprago

One borne vasice na Apeninih so najstrašnejše, kar se človek le misliti more, prave roparske jame. Sive, okajene, iz razpalega kamna sezidane koče z raztrganimi strehami, majhna s cunjami zamašena okna, pred katerimi visi umazano perilo, semtrtja kak boren rastlinski lonec, samo ozke ulice, po katerih se jedva more zavijati voz, razpale kamnite stopnice, po katerih čepi črnorjava, umazana družal, moški, ki slede za tujcem in njegovim imenjem z zavidljivimi in hudobnimi pogledi, le redkokje kako mlado, slamo pleteče dekle, tem bolj pogosto pa stare babe in nagi otroci, ki obsujejo vsak voz z

zopernim tulenjem in prosijo v Boga ime, kadar jih pa ogoljufa upanje, pa divje in grozeče preklinjajo za potniki; ta prizor se ponavlja v vsakem selu. Nezaupno pogleduje tujec iz voza, da se prepriča, če kovčegi in torbe še neso odrezani, in se še le oddahne, kadar pusti te umazane in polpodrte hiše za seboj.

V vozu sedel je jeden onih resnih in hladnokrvnih prebivalcev britanskega otoka Sir Robert Fitz-Alvyne s svojo soprogo Lady Penelope in s svojim sinom Johnniem. Zaupajoč v svoje orožje, in v svoje tudi oborožene služabnike, nadaljeval je brez pomisleka svoje potovanje. Vse vesti o nevarnosti cest in o ravno tako mnogobrojnej kakor predrznej četi Pipa Ceccarelja, ki bi ga utegnila napasti, imel je za izmišljene ali vsaj za pretirane; Večidel odsvetovanj pripisoval je sebičnosti gospodarja gostilnice Aguila nero v Bologni, le s težavo ga je sprosila njegova soproga, da je vzel seboj nekaj strelcev za varstvo do Florentinskega mejnega colnega urada v Siligari.

Tako so prišli na vrh Apenin. Cesta se je vila skoz veličastne kostanjeve gozde, ki so bili na gorah še v polnem cvetju, ko je v ravnini njih sadje že davno dozorelo. V njih sencih paslo se je tu pa

ne premišljala dolgo, vzeti si pot, sedaj zastopljeno, tudi vunkaj kam. Da take misli obhajajo razumniši del ruskega prebivalstva sedaj, ko je stekla zibel ruskemu ladjevju v Črnem morji, to pričajo nam ruski časopisi, ki navdušeno govorijo o rečenih dogodkih in slavnostih z zadnjih dni. Da se ne bode obstalo pri omenjenih treh ladijah oklopnih, to je gotovo, ali pa dela ne bodo preveč zavirali ogromni stroški, kajti nove tri vojske ledje stojijo 24 milijonov mark — to je drugo vprašanje. Nekaj pa tudi to znači, kar je ruski car sam v svoji brzojavni častitki izjavil, da je namreč z današnjimi dogodki v pristanišču Sebastopolskem in Nikolajevljem storjen pričetek preporoda prejšnjega „preslavnega ladjevja v Črnem morji“ in da, kakor upa, z ladjevjem oživi tudi pomorski pogum ruskih vojakov.

Q.

Deželni zbor kranjski.

(XII. seja v 10. dan oktobra.)

(Dalje.)

Poslanec dr. Mosché nasvetuje v imenu finančnega odseka, da se g. koncipistu Josip Pferferju letna plača poviša od 1100 gld. na 1300 gld. ad personam in se mu podeli ob jednem naslov družega deželnega tajnika.

Baron Apfaltrern in Dežman ugovarjata na dolgo in široko tem nasvetom.

Predlogi finančnega odseka se vzprejmo.

Prošnja zdravnika v blaznici na Studencu gosp. dr. Preinič-a za povišanje plače se ne usliši; računskemu ingrosistu g. Josip Paternostu dovoli remuneracija 100 gld.; prošnja deželnih uradnih slug za prosta stanovanja ali oškodnino v denarjih pa se izroči deželnemu odboru v rešitev.

Poslanec Dežman poroča v imenu finančnega odseka, o prodaji licealnega poslopja in glavne vojaške stražnice erarju in o stavbi deželnega muzeja „Rudolfinum“ ter predlaga:

I. Deželni zbor vzame prodajo licealnega poslopja in glavne vojaške stražnice c. kr. erarju na znanje.

II. Deželni zbor izreče obžalovanje, da se je prekoračila v začetku za stavbo „Rudolfinum“ dovoljena maksimalna svota 200.000 gld.

III. Da se zmanjša to prekoračenje se imajo ustaviti vsa nova naročila, kolikor neso neobhodno potrebna, oziroma že pričeta.

IV. Le za slučaj, ko bi se hranilnica ali drugi privatni dobrotniki odločili prevzeti pokritje večjega dela prekoračenja v začetku za to stavbo v vsem skupaj dovoljenih 200.000 gld., se dovoli deželnemu odboru daljni novi kredit iz deželnega zaklada do najvišje svote 10.000 gld.

V. Deželni odbor se pooblašča:

1. V spremembi deželno zbornega sklepa od 20. oktobra 1883 že dovoljeni donosek deželnega zaklada za „Rudolfinum“ v znesku 30.000 gld. preskrbeti s tem, da se zastavijo ali pa prodajo obligacije deželnega zaklada;

2. da v namen, da se že naprej porabita še le leta 1886 in 1887 zapala deleža po 10.000 gld. kupne svote za licealno poslopje, in za glavno vojaško stražnico napravi, ako bo treba, začasni dolg v znesku 20.000 gld. z zastavo obligacij deželnega za-

klada, kateri dolg pa se mora l. 1886 in 1887 poplačati;

3. da zaradi v IV. točki dovoljenega kredita v največji meri 10.000 gld. zastavi obligacije deželnega zaklada, in gleda na to, da se ta dolg svoj čas poplača s prostovoljnimi doneski za „Rudolfinum“, ki jih je zopet začeti nabirati in iz muzejnega zaklada, ko se ga z časom spet kaj nabere;

4. da za sklepe V., 2 in 3, kolikor se tiče zastave deželnih obligacij, zadobi Najvišjo potrjenje.

VI. Deželnemu odboru se naroča, strogo na to paziti, da se vsa razna stavbena dela dobro in trajno izvrše.

Pri razgovoru oglašil se poslanec dr. Poklukar in pravi, da se je jako drago zidalo in da so se proračuni delali brez natančnega premisleka. Gospodje, kateri so imeli stvar v rokah, morali bi vendar ozir jemati na revno kranjsko deželo, katere itak komaj prenaša visoka bremena. Gotovo je dolžnost dežele, da dragocene zbirke muzeja spravi v primerno lepem in varnem poslopju, a to bi se bilo doseglo tudi ceneje. Takoj od kraja se ni mislilo na prostor, kjer se ima zidati poslopje, potem pa se je odločil kraj, kjer je zemljišče neizmerno drago. Za železno ograjo se boče potrošiti 6000 gl. Res da se hočejo odvrnati po ograji tatovi, a v muzeji se bodo spravljali sicer jako dragocene stvari, vednostne in umetne, vendar pa ne vabljuje za tatove. Mesto dragega Nabrežinskega marmorja, porabil bi se bil lahko domači kranjski kamen, pa tudi dragih kipov ni bilo treba naročevati, o katerih v proračunu niti govora bilo ni. Govornik priporoča, naj se kolikor mogoče štedi, da se vsaj nekoliko poravna presežek, ki znaša 59.000 gld.

Poročevalec Dežman pravi, da je hvaležen predgovorniku, da je tako milostno o presežku sodil, a teško se je ubraniti, posebno, če se zida s takim tovarišem kakor je hranilnica, od katere se upa, da bode še z izdatno svoto priskočila stavbi na pomoč.

Pri glasovanju vzprejmo se vsi predlogi finančnega odseka.

Poslanec Svetec poroča v imenu upravnega odseka o načrtu zakona zastran sodelovanja deželnega zastopa pri porabljevanju rezervnega zaklada kranjske hranilnice v Ljubljani.

Prenarejeni načrt zakona slove:

§ 1. Deželni zbor ima pravico, da nadzira rezervni zaklad kranjske hranilnice v Ljubljani, kolikor ta ni potreben za upravne in pokojniške stroške in hranilničnim ulogam za varnost, zastran njegove uporabe za dobrodelne, obče koristne krajne in deželne namene, v hranilničnem pravilniku z dne 26. septembra 1844. leta (§ 12), oziroma v hranilničnega društva pravilih z dne 17. novembra 1866 leta (§ 20. črka d in § 25) izrečene in da pri določevanju teh namenov v smislu tega zakona sodeluje.

§ 2. Deželni zbor izvršuje to svojo pravico po deželnem odboru, kateri sme k generalnim skupščinam hranilničnega društva pošiljati posebnega poslanca, kateri naj pazi na to, da se po sklepih, v njih storjenih, ne oškoduje namemba hranilničnega rezervnega zaklada.

Deželni odbor ima pravico proti takim sklepom pri politični deželni vladi in eventualno proti

njenim o njih storjenim določbam (razsodbam) pri ministerstvu za notranje stvari ugovarjati.

§ 3. O izdatkih iz rezervnega zaklada, ki niso upravni ali pokojniški, kakor tudi, ko bi hranilnica nehala, o končni njegovi porabi, treba je, da se pred zasliši deželni odbor.

§ 4. Nadzorstvo, ki ga ima po hranilničnem pravilniku državna vlada, ostane nespremenjeno. (Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. oktobra.

Podpredsednikom avstrijske delegacije je izvoljen baron Ceschi, predsednikom budgetnega odseka grof Falkenhayn, njega namestnikom Dumba, predsednikom peticijskega odseka Ceschi di Santacroce, njega namestnikom baron Seilern. Referati so se tako-le razdelili: vnanje zadeve: Hübner, vojskin ordinarij: Falkenhayn, vojskin ekstra ordinarij: Čerkavski, pomorski ordinarij: Fluck, Bosno: Matuš, računski sklep: Bezecky, državno finančno ministerstvo: Šrom, najvišje računišče in carine: Hippoliti. Budgetni odsek ima danes prvo sejo.

Novi poslovni red **hrvatskega** sabora je tako oster, da „N. fr. Pr.“ pravi, da treba še samo knuto uvesti v parlament. Časnikarstvo pa tudi nema nobene milosti pričakovati od sodnij, tem menij, ker je zakonom odpravljena nezavisnost sodcev, ter jih sedaj vlada lahko prestavlja in odstavlja.

Vnanje države.

Nekateri listi so bili prinesli vest, da se lansko leto pismeno pogodba, na katero se je opirala **avstrijsko-nemška** zveza, ni več ponovila in tako obstoji sedaj samo prijateljstvo mej tema državama od slučaja do slučaja. Uzrok, da se pismena pogodba ni podaljšala, bi bil, ker Avstrija ni hotela ustreči nekaterim zahtevam Bismarckovim, katere bi preveč omejevale samostojnost naše države. „Nordd. Allg. Ztg.“ pa sedaj piše, da so vse dotične vesti izmišljene.

Ruski državni dohodki do 1. avgusta znašajo 349.576.333 rubljev, vlni pa v istej dobi 335.464.809 rubljev; državni stroški 373.464.809 rubljev, vlni pa v istej dobi 368.050.090 rubljev.

Iz tega, da je general Rotti imenovan **italijanskim** vojnim ministrom, bočejo nekateri sklepati, da se ministerstvo hoče bolj nagneti k desnici zbornice. Novi vojni minister je namreč odločen pristaš desničarjev, sicer pa izvrsten strokovnjak in italijanska vojska mu je za razna zboljšanja hvaležna.

Nemški kancelar je poslal cesarju pismo, v katerem predlaga, naj se potrdijo brunšviški zastopniki v nemškem zveznem совету, katere bode imenoval brunšviški regentstveni svet. To kaže, da cesar ne misli priznati pravic vojvode Cumberlandskega na brunšviški prestol, ker sicer bi ne priznal te pravice regentstvenemu совету, sedaj, ko je vojvoda že objavil, da nastopi nasledstvo. „Reichsbote“ izjavlja, da zvezni svet in Prusija nikdar ne bosta dopustila, da bi sin hanoveranskega kralja Jurija postal brunšviški vojvoda. — Pruski državni svet se ne bode posvetoval samo o predlogah zakonov pruskih, temveč bode tudi podpiral s svojimi sveti Prusijo v zveznem совету. Ker so v tem совету zastopani vodje vseh strank, imel bode vedno zvezo z narodnim mnenjem. Predsedstvo v državnem совету zagotavlja prihodnjemu vladarju primeren vpliv na vladanje in mu daje priložnost pridobiti potrebne skušnje za svoj bodoči poklic. Tako bode državni svet vezal sedanost z bodočnostjo in utrjeval monarhični princip. Tako razlagajo vladni listi nalogo novega državnega sveta. — Danes so volitve v nemški državni zbor.

tam kaka raztresena čeda koz, katere zaspani pastir se je zbudil od ropotanja voza in stegoval svoje ude — sicer pa ni bilo videti nobenega človeka na dolgo in široko.

Sir Robert raztegnil je svoji daljegled, ukazal je ustaviti voz in pomolil je daljegled zdaj na levo zdaj na desno iz voza, ter gledal je tiho v daljavo čez deloma z gozdom obraščene, deloma gole visočine in bregove, ki so v dolini polagoma prehajali v ravnino, na njih vrhuncih so se pa vidile kapele. „Lepo, neizrečeno lepo“, rekel je on! „Kak razgled! Tirensko morje na desni Adrijaško na levi. To je prva znamenitost na tej poti — mej Filigaro in Pietremalo zadenemo na drugo — na Monte di Fo — mali ognjenik — čegar šest čevljev visoko plame vidi se samo po noči — in kjer se sliši podzemeljsko grmenje. „Lepo, neizrečeno lepo“, odgovorila je soproga, ter žalostno je vzdihnila pri pogledu mnogih lesenih križev, ki so stali na obeh straneh ceste, in spominovali potnika moliti jeden očenaš za duše tukaj ubitih.

Vlak se je zopet začel premikati, zavil je okrog nekega ovinka. Na jedni strani preduha vzdigovala se je skala, na vrhu katere se je majalo granatovo grmovje in bodičevje. In razlegel se je

strel. Postalijon zgrudil se je s prestrelenim kolenom raz konja, in strašno je tulil. Strelci so kakor blisk skočili na konje, prestrašeni obrnili so svoje oči v stran, kjer se je kadil smodnikov dim, zagledavši kakih dvajset puškinih cevi, ki so se blesketale pri solnčnem svitu, obrnili so svoje konje, in zbežali so, kakor bi jim bili vsi vrage za petami. Nagrada za spremstvo je bila že naprej izplačana — kdo tedaj bil bi mogel zahtevati od teh mirnih junakov, da se dajo postreliti za svoje varovanje. Volovski gonjači so že prej porezali vrvi in jo potegnili proč. S hitrimi skoki planilo je kakih dvajset od solca ogorelih korenjakov s stožcastimi klobuki, s puškami v rokah, z noži in samokresi za pasom na pot. Prvi planil je k vozu, odprl ga je in zaklical je Angležu znani: faccia in terra! Namesto odgovora ustrelil je Anglež s samokresom, ne da bi bil kaj premenil svoj ravnodušni obraz; zadel ni glavarja, pač pa za njim stoječega roparja. Matteo se je zvrnil z razbito glavo na kamenje. Predno je Anglež zgrabil drug samokres, so ga že roparji ne baš rahlo izvlekli iz voza, vrgli ga na tla, ter obdelovali ga s puškinimi kopiti in nogami. Lady Penelope je omedlela, mali Johnnie se je pa plakujoč oklenil njenega kolena. Hišina je v smrtnem strahu

ovila svoji roki okrog zraven sedečega zamurca, tesno se ga je oklenila, kakor bi hotela ugrabiti svoj bled obraz v črnem zamorčevem, da bi je ne videli. Ali se je pa zastoj vil, da bi se otrešel tega objetja, in tekel gospodarju na pomoč.

V petih minutah bili so vsi kovčegi in torbe z voza odvezani in pometani, ter razbiti — razbojniki so jako spretni v takem delu — in obleke, perilo, ženski klobuki, šali in toaletne stvari vse je ležalo križem po cesti — vsak je vzel, kar mu je bilo všeč. Nazadnje je zaklical glavar svojim tovarišem, ko je preiskal sam vse torbice v vozu in vse žepe plemenitemu Angležu: „Nič ni drugega, kakor cape, nikjer ni zlata! Ti prokleti Angleži ne peljejo drugega seboj, kakor nerazločne čačkarije. Nič ne de, naj jih pa nesó sami za nas k menjalcu. — Signora!“ zakričal je tujki na uho. „Corpe di Madona!“ Ona se še vedno nič ne zave. Heda, Anton, daj mi steklenico žganja. Vzbuditi se mora, ko bi jo tudi moral šegetati z nožem. Dobro žganje je že pokazalo svojo moč. Signora, vi se peljete v Florenco — ali ste me razumeli? — Kaj kričite? Kdo vam kaj hoče, signora? Jaz sem Galant'uomo. Tedaj, signora, v dveh dneh — danes je sredo — ali ste razumeli? — jeden tisoč napoleonsdorov, le

Novo belgijsko ministerstvo je tako le postavljeno: Bernaert, predsedstvo in finance; de Volder, pravosodje, Thonissen, notranje in pouk; Pontus, vojsko; van den Peereboom, železnice; Carman Chimay, vnanje; de Moreau, kmetijstvo. V nedeljo so bile v Belgiji ožje volitve za občinske zastope. Iz 48 krajev je izid teh volitev do sedaj znan. V 26 zmagali so liberalci, v 12 konservativci, v desetih je izvoljen nekaj liberalcev, nekaj konservativcev. V Seraingju je izvoljenih 5 liberalcev in 5 republikancev. V Renaixu in Morismé bili so izgredi pri volitvah.

O francosko-kitajskem sporu se poroča, da so se Anglija in združene države severnoameriške ponudile za posredovanje. Francija je vsprejela to ponudbo s pogojem, da se Tientsinska pogodba in načelo vojnega odškodovanja prizna za podlogo vsakemu sporazumljenju. V tem se pa Francozi pridno pripravljajo za dajne boje, poslati hočejo novih podkrepiljenj na bojišče, da bodo tako mogli z vojno silo pritiskati na Kitajce. Tonkinska komisija zbornice hoče vladi mesto zahtevanih 10. dovoliti 40 milijonov za vojne potrebe v Aziji.

V nedeljo je bil v Hydeparku v Londonu velik meeting, ki se je izrekel proti angleškej zgornji zbornici. Tega meetinga se je udeležilo nad 100.000 ljudi. Vsprejela se je resolucija, da se odpravi zgornja zbornica, ker je nje delovanje škodljivo. Izjave naroda proti konservativnim lordom so tudi na te imele nekaj upliva. Lord Salisbury že hoče privoliti v drugo branje volilne reforme v zgornji zbornici s pogojem, da ta zakon ne pride prej v odseku v posvetovanje, dokler se v spodnji zbornici ne predloži zakon o razdelitvi volilnih okrajev.

Afriska konferenca se snide v začetku novembra. V Berlinu mislijo, da bode predloge Nemčije jednoglasno vsprejela. Kakor je obljubil Fitzmaurice v angleškem parlamentu, sti se Anglija in Nemčija zastran Congijskih zadev že sporazumeli.

Iz Sudana prihaja vest, da so ustajniki vzeli Chartum. Take vesti so že večkrat se razglašale, pa se neso obistinile.

Dopisi.

Iz Kopra 24. oktobra. [Izv. dop.] (Razpust občinskega zastopa.) Vlada je razdružila občinski zastop v Kopru. To je zategadelj pomenito, ker je povod k temu pomenit za avstrijsko misel. Koperska občina hotela je počastiti spomin svojega irredentovskega idejale. Ta idejal nosil je profesor Combi v Mletcih, ki je v Mletcih tudi umrl. A bil je meščan Koperski, boril se je za italijansko idejo, duša vseh italijanskih propagand v Istri, in napisal je mnogo del o Istri z živo tendencijo, zagovarjati italijanstvo v Istri in združenje z italijansko kraljevino. Zavoljo velikih njegovih irredentovskih zaslug ukrenil je zastop v Kopru, imenovati jedno ulico po Combiji. Take demonstracije proti Avstriji pa niti laška vlada v Trstu dopustiti ni mogla in zatorej je vročekrvnemu zastopu Koperskemu upihnila življenja luč.

Vlada naša, ki je vendar jedenkrat stopila na prste irredentašem, morala bi tudi sploh, zlasti odsele dosledna biti, in morala bi dušiti italijanski plevel v Istri in v Primorji, kjerkoli nanj leti, če jej je kaj do tega, da na avstrijski zemlji vlada avstrijski patrijotizem. S tem pa ne rečem še, da bi tudi tako bilo možno zatreti tuji plevel, kajti plevel bode z nova poganjal, dokler mu bode podnebje tako milo, kakor mu je bilo dosedaj. Ko bi začeli v vi-

dobro jih preštejte, — ob šestih — jaz mislim ob treh po polnoči po francoskej uri — mora se tem ljudem vse natančno dopovedati, če ne, ne dadó nič — tedaj ob treh po polnoči položite tisoč napoleonsdorov v vrečici pri najbližnji obiliski pri cerkvi santa Maria novela v Florenci. Ali ste razumeli? Jaz mislim kraj, kjer dirjajo vozovi. Če ne veste kje, pa vprašajte — vsak otrok vam lahko pove. Tiho, niti besedice ne! — Da se pa vi, signora, v strahu ne uštejete nam v škodo, ostane vaš soprog in vaš sinček tako dolgo pri nas. Denar bova že z vašim soprogom skupaj preštela. Tiho, rekel sem. Mi smo pošteni ljudje; jaz sem Pippo Ceccarelli. Kdo more reči o njem, da je on kedaj prelomil svojo besedo? Tedaj tisoč napoleonsdorov, nič manj, pa tudi nič več — malenkost za angleškega plemenitaža in njegovega sina. Molči, rekel sem. Matteo leži tam ubit kakor pes od tega angleškega krivoverca brez spovedi in odveze, ho? Ne draži me! Zdaj pa pojdim, čas je drag. Čemu poslavljanje in jokanje? Otročarija. Plačajte, štejte prav, in v osem in štiridesetih urah imate zopet oba. Pa bodite natančni, to vam svetujem, če ne, pa le plačajte kako dvajsetorico maš za vaše — a sem pozabil, da ste krivoverci. Vse jedno. Pippo Ceccarelli se ne šali. Zdaj pa pojdite z Bogom.“ (Dalje prih.)

šjih krogih pihati drugi vetrovi, ko se bi jedenkrat spoznalo, da jedino le mogočno slovenstvo in hrvatstvo more stanovito moriti proti-avstrijske težnje v Primorji, v Istri in Dalmaciji — potem bi tudi morali milejše delati s slovenstvom in hrvatstvom. In kaj bi imeli storiti? Samo po avstrijskem zakonu naj bi se ravnali, samo ljudomili naj bi bili rodu slovenskemu in hrvatskemu! „The rest is silence.“ —

Iz Sevnice 25. oktobra. [Izv. dop.] Po Aussererji ustanovljena šulferajnska šola boče se razširiti v čveterorazrednico, da si za vsem le ima kacij 50 prisiljenih učencev, mej temi skoraj samo slovenske izimši tri ali štiri nemške. Oglasila se je zdaj ta šola za pravico javnosti in okrajni šolski svet bi o tem imel izreči svoje mnenje.

Pa kaj se zgodi. V poslednji seji okrajnega šolskega sveta bere predsednik zapisnik poslednje seje, ki je bila začetkom septembra in v tem zapisniku stoji, da je okrajni šolski svet pritril, da naj dobi šulferajnska šola pravico javnosti. Ko to zaslišijo narodni člani okr. šolskega sveta — in narodni so vsi, razun g. glavarja, znanega inšpektorja Ambrožica in Aussererja, začudenja kar ostrme. Kajti vsi so vedeli, da v poslednji seji še govora ni bilo o šulferajnski šoli, ne pa da bi jej dovolili pravico javnosti. Občni protest, huda debata. Glavar se izgovarja, da je sejni zapisnik spisal Ambrožič, da tedaj ne more v zapisnik piti nekaj, kar ni bilo skleneno. Torej je že moralo kaj tacega biti skleneno. Nkdar! so odločno odgovorili narodni člani okr. šolskega sveta in s protestom odšli, da se je morala skleniti seja. Zares čudne, neverjetno čudne razmere! Gg. župan Veršec in okrajni načelnik Fr. Lenček naša neustrašljiva prvoboritelja za narodne razmere, odpeljala sta se v Gradec, da pri namestnji razložitja nepravilno postopanje predsedništva okr. šolskega sveta in pri tej priliki osvetita delovanje znanega Ambrožiča, kateri se res tako obnaša, kakor da bi bil v službi nemškega šulferajna, ne pa tiste vlade, katera vsak dan na ves glas trdi, da je pravična vsem narodnostim.

Z Gorenjskega 27. oktobra. [Izv. dop.] Z veseljem pozdravljamo novico, da bode trgovsko ministerstvo upeljalo olajšavo, da bodo pismonoše nakaznice izplačevali. A te dobrote deležna bodo le mesta, pri nas na deželi je to drugače. Kadar dobi kdo nakaznico gre pač rad na pošto, ali kaj pomaga, ko se mu ne more takoj izplačati. Glej in čakaj mnogokrat 8 do 14 dni, da dobiš nakazano vsoto, zlasti pri količkaj višjem znesku. Tu bi bila kaka olajšava nujno potrebna. Čestokrat sem že tega ali onega slišal: Moram vendar svojemu kupčijskemu prijatelju pisati, naj mi denarja ne pošilja po nakaznici, ampak rajši pod zavitkom, da ga takoj dobim in mi ne treba čakati. Slavno c. kr. poštno vodstvo pridobilo bi si našo posebno hvaležnost, ko bi v tej zadevi kaj sprožilo, da bi se ugodnosti, katerih so ali bodo deležna mesta, razširile tudi na nas — pozabljene deželane, ker je tudi nam na tem, da kmalu svoj denar dobimo.

Domače stvari.

— (Naslednikom Pirkerevim) bode baje imenovan c. kr. profesor veronauka v Gorici g. Andrej Marušič. Tako se pripoveduje v tukajšnjih vladnih krogih. V nemških krogih pa, ki imajo dobre zveze z ministrom Conradom, se pa trdi, da bode nadzornikom imenovan vodja tukajšnje izobraževalnice g. Blaž Hrovath, na čegar mesto bi potem prišel g. profesor vitez Gariboldi.

— („L' état c' est moi!“) V jedne naših sosednjih dežel, v kateri se Slovincem ne godi posebno dobro, vlada uradni predstojnik prav po običaji nekdanjih turških paš in se ravna po znanem gaslu francoskega kralja: „l' état c' est moi!“ Ta mogotec ima nadobudnega sinčka, ki se šola na neke srednji šoli in radi svoje modre krvi upa z najboljšim uspehom končati svoje študije. Ker je pasel vse leto lenobo, vjel je dvojko in moral razred ponavljati. Gospoda papa je pa ta brezobzirnost tako razkačila, da je bil profesor, ki je pri klasi-fikaciji tako brezobzirno in strogo, a vestno in pravično ravnal, takoj prestavljen na drug zavod. (Pravijo, da so ga že zopet nazaj prestavili.) Gimnazijskega vodjo pa, ki se drzne potegovati se za svoje odlične in pravične profesorje, je mogotec toli časa in tako mučil, da je bil primoran prositi za penzijo, kateri korak obžaluje baje vsa dežela, ker je vodja v šolskih krogih jako čislana oseba. Pa to še ni vse. Samovladar sega tudi lastnovoljno v zasobno

življenje in predoveduje profesorjem v prostih urah marsikatero veselje, kakor: lov, ribarstvo, ježo itd. rekoč, da take zabave so izključno le za kavalirje. A profesorji se ne menijo mnogo za nezakonite prepovedi. Kakor čujemo, se je to grozno in neopravičeno početje visokega mogotca, ki ravna z Nemci in Slovenci, kakor s tlačani, že naznanilo merodajnim krogom.

— (Otvoritev slikohrama v Zagrebu) vršila se bode po naslednjem vspredu: v 8. dan novembra ob 3/4 9. uro zbero se vsa društva pred palačo akademije na Zrinjskem trgu, od koder gredo na kolodvor pričakovat vlak, s katerim dojde vladika Strossmayer. Pozdrav in petje na kolodvoru, potem sprevod v mesto skozi Illico, Jelačićev trg, Marija-Valerijno ulico do palače Vranyczanyjeve, kjer bode Strossmayer stanoval. Zvečer ob 1/2 6. uri slavnostna predstava opere „Zrinjski“ v gledališči. Po gledališči baklada. 500 baklonoscev. V 9. dan novembra: Ob 9. uri zjutraj godba na Zrinjskem trgu. Ob 10. uri slovesna otvoritev galerije. Vladika Strossmayer bode sam poslopje blagoslovil. Po blagoslovljenji svečana seja jugoslovanske akademije znanostij in umetnostij. Slavnostni govor govori dr. Fran Rački. Odgovoril mu bode Strossmayer ter potem izjavil, da je galerija otvorena. Pevska društva zapojó dva zbora. Popoludne ob 4 uri v gledališči predstava ljudske igre: Graničari; zvečer ob 8. uri koncert na strelišči, po koncertu komers. — Rodoljubi po slovanskih pokrajinah, katerim dopušča čas, bodo gotovo porabili to priliko, da si ogledajo kraljevi Zagreb in izredno, ondu se vráčejo slavnost.

— (Prenos Krežmovih kosti.) Pred poludrugim letom sestel se je v Zagrebu odbor za nabiranje dobrovoljnih doneskov, s katerimi bi se kosti preslavnega, a v najlepši mladeniški dobi umrlega hrvatskega goslarja Franja Krežme prenesle iz Frankobroda v Zagreb. Potrebni denar se je skupil, in ta teden dospo kosti slavnega Hrvata v Zagreb, kjer se po slovesnem sprevodu položijo v hrvatsko zemljo. V Frankobrodu je baje Krežmov grob bil neprestano obložen s cvetjem in z venci. S tem večjo pravico opozarjajo hrvatski listi vse domače častitelje Krežmove umetelnosti, naj ne pozabijo pokojnega kosti v domovini vzprejeti s posebnimi znaki spoštovanja. Imenito opominajo tudi Slovence, zlasti slovensko mladež, da se spomnijo lepih Krežmovih nastopov v Ljubljani in slave njegove, ki je bila južno-slovanska slava sploh. Poslati je te vence: gosp. Milanu Krešiču, tajniku trgovske kamore v Zagrebu.

— (Mlinarji,) ki po deželski navadi pekó črn kruh in to poleg svojega glavnega obrta s pomočjo svoje družine, neso peki, torej ne rokodelski obrtniki v smislu ministerskih naredeb z dne 17. septembra 1883 (drž. zak. št. 148) in z dne 30. junija (drž. zak. št. 110). Od njih se ne more zahtevati zmožno spričevalo, tako veli naredba trgovskega in notranjega ministra z dne 14. okt. 1884 (drž. zak. št. 166).

— (So-li delavske, bolniške in opešalske blagajnice društva zavarovalna?) — So! To izjavilo je že leta 1882. notranje naše ministerstvo s svojim ukazom do namestništev, v katerem jim veli, naj zavoljo tega skrbijo za preustroj teh blagajnic v smislu društvenega zakona iz 1852. leta, kar zlasti tedaj lahko storijo, kadar se hočejo predružačiti blagajnična pravila. Po tem svojem nazoru se je rečeno ministerstvo tudi ravnalo, ko nekoliko prememb pri pravilih obče delavske, bolniške in opešalske blagajnice za Steyer in okolico potrditi ni hotelo, češ da premembe zasekavajo v zavarovalne stvari in je blagajnico sploh preustrojiti v smislu društvenega zakona iz 1852. leta. Blagajnično vodstvo se je na to pritožilo, češ, da je delavska bolniška in opešalska blagajnica društvo podporna in dobrodelno, da jej tega značaja nič ne odtega ukrenene premembe njenih pravil in da ministerstvo že od kraja nema pravice, devati delavsko, bolniško in opešalsko blagajnico pod društveni zakon iz 1852. leta. Ta stvar je v 24. dan t. m. prišla pred upravno sodišče na Dunaji. Le-to je pritožbo zavrglo, ker ni utemeljena in izrečeni razlogi so poglaviti ti-le: „Pritožujoče se društvo je brez dvojbe po svoji svrhi in pravilih svojih zavarovalno društvo, ki ima za temelj načelo vzajemnosti. Za vse zavarovalnice pa, ne izimši vzajemne, določuje §. 2 zakona iz leta 1867, da jih ni soditi po tem zakonu. Pritožujoče se društvo bi torej samo za tega delj

